
Svätospenský hlas

Dvojtýždenník Gréckokatolíckej cirkvi v Šarišskom Jastrabí
17/2018

Blažený hieromučeník Metod, michalovský protoigumen. 25. 8.

Blažený Metod, nič ňa neodlúčilo od lásky ku Kristovi, ani prenasledovanie, väzenie a mučenie. Dobrý boj si bojoval a vieru si zachoval. Ostal si verný Kristovi a jeho Cirkvi. Pros za nás Dobrého Pastiera, Krista, aby sme vo viere vytrvali až do konca a obsiahli večnú slávu v nebi.
D (Tropár, hlas 7.)

Metod Dominik Trčka sa narodil 6. júla 1886 vo Frýdlante nad Ostravicí ako najmladší zo siedmich súrodencov. V roku 1903 vstúpil do rehole redemptoristov, kde v roku 1904 zložil aj rehoľné sľuby a v júli 1910 prijal aj kňazské svätenie.

Ako kňaz pôsobil v Prahe, Plzni a na Svätej Hore. Tejto dobe pracoval hlavne s utečencami z Chorvátska. Mával pre nich katechézy a slúžil im bohoslužby. Okrem Chorvátov sa venoval aj Slovincom, Rusínom a zraneným vojakom v nemocnici v Příbrame.

Ako prvý redemptorista pražskej provincie prijal v roku 1919 východný obrad a neskôr celý svoj život pracoval medzi gréckokatolíckymi veriacimi. Ani netušil, že láska, ktorá ho viedla do Gréckokatolíckej cirkvi a k východnému obradu, raz z neho urobí vyznávača – mučeníka. Jeho činnosť a službu veriacim charakterizoval prešovský biskup Pavol Gojdič slovami, že „je pilierom Prešovskej eparchie.“ Predtým však ešte Dominik Trčka pracoval v Ľvove, Ivano-Frankovsku na Ukrajine, neskôr v Prahe a nakoniec v roku 1921 prišiel do Stropkova, kde mal byť založený kláštor, v ktorom by žili redemptoristi aj východného a aj západného obradu spolu. V roku 1924 sa stal predstaveným kláštora. V roku 1931 bol posvätený nový kláštor – gréckokatolícky – redemptoristov v Michalovciach a o. Metod sa stal jeho predstaveným. Kvôli zdravotným problémom sa tejto funkcie vzdal, odišiel naspäť do Stropkova, aby v roku 1936 sa opäť stal predstaveným redemptoristov a to až do roku 1942.

Keď bola v roku 1945 zriadená nová viceprovincia redemptoristov gréckokatolíkov, o. Metod sa stal jej prvým viceprovinciálom. Na základe „usvedčujúcich materiálov“ – vykonštruovanej histórie o pokuse o útek do zahraničia na falošný pas, bol o. Metod odsúdený na 12 rokov väzenia. Bol internovaný v koncentračnom tábore v Podolínci. Odtiaľ ho viackrát vláčili na vyšetrovania do povestného „leopoldovského mlyna“.

Pri vyšetrovaniach nezradil ani svoju vieru, ani svojich bratov, ani neprijal žiadne ponuky na spoluprácu. I v beštiálnom prostredí vytrval až do konca, podľa slov Ježiša Krista „kto vytrvá až do konca, bude spasený“ (Mt 10,22).

Štátny prokurátor ho obvinil v roku 1952 zo spolupráce s biskupom Gojdičom, že rozširoval jeho protištátne pastierske listy a prostredníctvom svojich pražských predstavených posielal tajné informácie do Ríma. Kvalifikovali to ako zločin velezrady a vyzvedačstva. Aj to prijal v duchu Pánových slov, že „kto dáva kríž, dáva aj silu niesť ho“.

Posledné Vianoce, pri ktorých si v cele spieval koledy, boli v jeho živote v roku 1958. Za tento priestupok šiel do korekcie. Hneď na druhý rok, na jar 23. marca 1959 zomiera. Lekár leopoldovskej väznice s úctou a obdivom sledoval jeho správanie sa v chorobách, z ktorých nebolo východiska a najmä jeho posledný výrok: „Na nikoho sa nehnevám a všetkým odpúšťam.“ Povedal to už v bráne smrti, bez myšlienok na odplatu, či pomstu. Otca Metoda hneď na druhý deň pochovali na väzenskom cintoríne. Po obnovení Gréckokatolíckej Cirkvi v roku 1968 boli jeho pozostatky prevezené do Michaloviec.

11. 2001 bol v Ríme na Námestí sv. Petra, spolu s biskupom Pavlom Petrom Gojdičom, rímskym biskupom Jánom Pavlom II. vyhlásený za blahoslaveného s liturgickou spomienkou na deň 25. august.

Čotky

V celom kresťanskom svete, tak katolíckom ako i nekatolíckom, dnes rastie záujem o Ježišovu (Isusovu) modlitbu. Jej princíp spočíva v mnohonásobnom sústredenom opakovaní krátkej formuly: Pane Ježišu Kriste, Synu Boží, zmiluj sa nado mnou hriešnym. V našom obrade sa odporúča práve vytrvalé opakovanie tejto modlitby ako najjednoduchšia cesta k dosiahnutiu ustavičnej modlitby, modlitby srdca.

Otcovia zdôrazňujú, že ustavičná modlitba je najistejšou cestou k spásu. S tým súvisí aj záujem o čotky, modlitebnú šnúru s uzlíkmi, ktorá sa používa pri tejto modlitbe ako pomôcka. Jej význam je jednak v tom, že pomáha pri „počítaní“ modlitby, ak sa ju modlíme podľa určitého modlitebného pravidla (napríklad sto ráno a sto večer). Ešte dôležitejšie je však asi to, že nám pomáha pri sústredení sa na modlitbu. Tým, že nás uzlíky tlačia medzi prstami alebo na zápästí ruky, vytvárajú podvedomý reflex k opakovaniu slov Ježišovej modlitby. Vytvorenie takéhoto reflexu je veľmi užitočné, najmä v ťažkých situáciách, keď je človek rozrušený, nervózny, bojí sa alebo sa ťažko sústreďuje. Vtedy dotyk čotkových uzlíkov akoby sám podnecuje modlitbu. Samozrejme, je potrebné sa modlitbe venovať istý čas, kým človek takýto reflex získava.

Čotky sa takto stávajú akoby duchovným mečom, ktorým môžeme veľmi účinne odháňať pokušenia, pochmúrne myšlienky, zúfalstvo. Aj apoštol Pavol nás povzbudzuje: Preto si vezmite Božiu výzbroj, aby ste mohli v deň zla odolať, všetko prekonať a obstáť! (Ef 6, 13) Nosenie čotiek vyjadruje neustálu pripravenosť k modlitbe, k duchovnému boju. Čotky sa tradične nosia na ruke, zväčša na zápästí pravej ruky. Dôvod môžeme vidieť v knihe Deuteronomium a knihe Exodus, kde Boh viac ráz prikazuje Izraelu: „Uložte si tieto moje slová do srdca a do duše a priviažte si ich ako znamenie na ruku, a nech sú ako znaky medzi vašimi očami“. (Dt 11, 18; pozri aj Dt 6, 8-9; Ex 13, 9.16) Skutočne, ak čotky neustále nosíme na ruke, najmä zo začiatku ich budeme výrazne cítiť, možno nás budú trochu aj „omínať“. A ak ich niekde zabudneme, bude nám čosi na ruke chýbať. To je dobre, lebo takto nám čotky neustále pripomínajú, že sa máme modliť a bez prestania vzývať Ježišovo meno (por. 1 Sol 5, 17; Sk 4, 12).

Vždy vtedy, keď nás čotky „omínajú“, alebo nám na ne náhodou padne zrak, niekoľkokrát opakujme modlitbu, či už sme v autobuse, čakáme v obchode v rade na pokladňu či v akejkoľvek inej situácii. Takto môžeme posvätiť celý čas dňa, a osobitne účinne tie chvíle, ktoré by inak boli z duchovného hľadiska „stratené“. (por. Ef 5, 15-16)

Nosiť čotky na ruke nie je nejaké vystatovanie či predvádzanie sa, a už vôbec nie módny výstrelok, ale je to dôležité svedectvo pre svet a zároveň účinná pomôcka, ktorá nám môže pomôcť pri modlitbe.

Táto modlitba nie je určená len pre mníchov, či “pobožných ľudí”, ale pre každého kresťana. Otcovia odporúčajú, aby sme pri Ježišovej modlitbe používali čotky. Ak sa ju budeme pravidelne modliť s čotkami (napríklad sto ráz denne), pomerne rýchlo získame už spomínaný reflex, ktorý nás potom vždy pri dotyku čotiek bude podnecovať k modlitbe. Čotky sa tradične viažu z vlny, väčšinou čiernej (alebo inej tmavej) farby. Viazanie čotkových uzlov je náročné na čas i zručnosť.

V súčasnosti sa na viazanie často používajú aj syntetické šnúry, zriedkavo sa nájdu aj čotky s drevenými korálikmi. Zvyčajne sú malé s 33 uzlíkmi, alebo veľké so 100 uzlíkmi. Výnimočne bývajú aj čotky s 25, 50, 150 alebo 200 uzlíkmi. Číslo 33 tu symbolizuje 33 rokov Kristovho života na zemi. Veľké čotky sú zase praktické najmä na počítanie pri nejakom modlitebnom pravidle, mnisi sa modlia Ježišovu modlitbu niekoľko sto ráz denne. Veľké čotky majú uzlíky delené po 10 (ruská tradícia) alebo 25 (grécka tradícia), zriedkavo aj po 33 uzlíkov. V týchto predeloch sa môžu robiť poklony, prípadne aj vložiť nejaká krátka modlitba. Je veľmi pravdepodobné, že práve z čotiek neskôr na Západe vznikol ruženec. Ako zaujímavosť možno uviesť, že po starosloviensky sa čotky nazývajú vérvica, po grécky komboskinion (kombos = uzol), po srbsky brojanice (niečo ako počítadlo; broj = číslo), po rumunsky metanoia (pôvodne grécke slovo znamenajúce obrátenie).

Obnovený záujem o čotky u nás i vo svete je nepochybne dielom Svätého Ducha, ktorý takto vedie Cirkve k opätovnému objaveniu potreby ustavičnej modlitby, modlitby srdca, ku ktorej nás volá slovami apoštola Pavla: „Bez prestania sa modlite!“ (1 Sol 5, 17) Táto výzva apoštola platí aj pre nás a čotky môžu byť dobrou pomôckou, ktorá nám ju pomôže naplniť.

Andrej Škoviera

Oznamy

Púť do Ríma Gréckokatolíckej cirkvi sui iuris na Slovensku

Pri príležitosti 200. výročia vzniku Prešovskej eparchie od 03. do 09. októbra 2018

Srdečne pozývame na túto Ďakovnú púť Gréckokatolíckej cirkvi sui iuris na Slovensku do Ríma, ktorej vyvrcholením bude osobitná audiencia Svätého Otca Františka a Archijerejská svätá liturgia v sobotu 6. októbra, v bazilike S. Maria Maggiore.

V nedeľu 7. októbra 2018 sa zúčastníme Archijerejskej svätej liturgie v bazilike sv. Petra vo Vatikáne. Cena 345 €.

Hlásiť sa môžete osobne, alebo na tel. čísle 0911 811 307, e-mail: mirosimko13@gmail.com

19. 8. Ľutina 2018 - Srdečne pozývame všetkých veriacich na Archieparchiálnu odpustovú slávnosť v Ľutine, ktorá sa uskutoční **od soboty 18. augusta do nedele 19. augusta 2018**. Hlavným slúžiteľom v nedeľu o 10:00 bude prešovský arcibiskup a metropolita Ján Babjak SJ.

24.–26. 8. 2018 Modlitbové duchovné cvičenia formou večeradla

Cieľom týchto modlitbových duchovných cvičení je cez modlitbu ruženca a úctu k Presvätej Bohorodičke prehĺbiť oslavu Pána Ježiša prítomného v Najsvätejšej Eucharistii a vyprosiť si vo večeradle na príhovor Presvätej Bohorodičky nové zoslanie Svätého Ducha.

Miesto konania: Gréckokatolícky kňazský seminár bl. P. P. Gojdiča, Sládkovičova 23, Prešov
Poplatok: 38 Eur Bližšie informácie a prihlášky na tel. čísle: 0904 738 049 (VPS).

Tešíme sa na spoločnosť s vami a prosíme o modlitbu za všetkých, aby tieto duchovné cvičenia priniesli požehnanie.

Liturgický program od 13.8.2018 – 26.08.2018

<i>Dátum</i>	<i>Čas</i>	<i>Program</i>	<i>Úmysel</i>	<i>Liturgický kalendár</i>
13.8. Po.	07:30	Sv. liturgia csl.	† z r. Márie Skaličanovej † Ľubomír Skaličan.	Odobovanie sviatku Premenenia nášho Pána Ježiša Krista.
14.8. Ut.	18:00 19:00	Sv. liturgia csl. Veľká večiereň	ZBP r. Michala Tarasoviča † František	Predsviatok Zosnutia presvätej Bohorodičky. Svätý prorok
15.8. St.	07:30 08:00 18:00 19:00	Utierenie Sv. liturgia csl. Sv. liturgia sl. Sv. liturgia rom.	Za farské spoločenstvo Na úmysel darcu Na úmysel darcu	ZOSNUTIE NAŠEJ PRESVÄTEJ VLÁDKYNE, BOHORODIČKY MÁRIE, VŽDY PANNY. Požehnanie bylín
16.8. Št.	07:30	Sv. liturgia csl.	ZBP r. Filičkovej 175 † Margita Kerpčarová	Prenesenie Rukou neutvoreného obrazu nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista
17.8. Pia.	18:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Petra Chovanca † Anna Šimová	Posviatok Zosnutia presvätej Bohorodičky. Svätý mučeník Myrón.
18.8. So.	07:30	Sv. liturgia csl.	† z r. Márie Filičkovej č. 295 Na úmysel darcu	Posviatok Zosnutia presvätej Bohorodičky. Svätí mučeníci Flórus a Laurus.
19.8. Ne.	07:30 19:00	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia rom.	Za farské spoločenstvo LUTINA	NEDEĽA 13. TÝŽDŇA PO PÄŤDESIATNICI. Posviatok Zosnutia presvätej Bohorodičky. Svätý mučeník Andrej Stratopedarcha a spoločníci. 4. hlas,
20.8. Po.	18:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Michala Tarasoviča	Posviatok Zosnutia presvätej Bohorodičky. Svätý prorok Samuel.
21.8. Ut.	07:30	Sv. liturgia csl.	† z r. Jána Kerbčára 132	Posviatok Zosnutia presvätej Bohorodičky. Svätý apoštol Tadeáš. Svätá mučenica Bassa.
22.8. St.	18:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Ľudmily Trúchlej	Posviatok Zosnutia presvätej Bohorodičky. Svätý mučeník Agatonik a spoločníci.
23.8. Št.	07:30	Sv. liturgia csl.	Uzdravenie Jozefa	Odobovanie sviatku Zosnutia presvätej Bohorodičky.
24.8. Pia.	18:00	Sv. liturgia csl.	† Mikuláš Krajčír	Svätý hieromučeník Eutychés.
25.8. So.	07:30	Sv. liturgia csl.	† z r. Jána Šuťáka	Blažený hieromučeník Metod, michalovský protoigumen.
26.8. Ne.	07:30 8:00 10:00 11:30 15:00	Utierenie Sv. liturgia csl. Sv. liturgia sl. Sv. liturgia rom. Večiereň	Za farské spoločenstvo Na úmysel darcu Na úmysel darcu	NEDEĽA 14. TÝŽDŇA PO PÄŤDESIATNICI. Svätí mučeníci Adrián a Natália. 5. hlas,